

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de modificare a Hotărîrii Guvernului nr. 199/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028).

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului de modificare a Hotărîrii Guvernului nr. 199/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) (Strategia) este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) asistat de experți naționali și internaționali, care au ghidat elaborarea unui nou plan de acțiuni al strategiei în scopul asigurării realizării prevederilor strategiei privind accesul la apă și sanitație adecvată pentru toate localitățile țării.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) a fost elaborat pentru 5 ani (2014-2018). La moment acest termen este expirat și ținînd cont de noile abordări ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, respectiv:

- adoptarea în septembrie 2015 a unei noi agende a ONU pentru dezvoltare durabilă pînă în anul 2030, inclusiv a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru alimentarea cu apă, sanitație și igienă (ODD nr. 6.1 și 6.2);
- Acordul privind clima de la Paris (2016)

și experiența acumulată în implementarea primului Plan de acțiuni al Strategiei este necesară actualizarea textului Strategiei și elaborarea unui nou plan în scopul realizării obiectivelor stabilite.

Urmare a evaluării executării acțiunilor planului pentru 2014-2018 s-a depistat o lipsă de capacitate a specialiștilor din sectorul alimentare cu apă și sanitație și a cadrului normativ slab dezvoltat.

În consecință, întreprinderile municipale apă-canal nu sunt pregătite să-și extindă serviciile în zonele rurale sau în alte unități administrativ-teritoriale; nu dispun de capacitatea instituțională, managerială și de expertiză necesară pentru îmbunătățirea serviciilor prin aplicarea principiului "regionalizării", care prevede crearea parteneriatelor; nu dispun de resurse financiare suficiente pentru dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și de canalizare și a sistemelor locale de colectare și epurare a apelor uzate; nu au capacitatea de a atrage investiții străine.

Din acțiunile stabilite în planul pentru 2014-2018 nu a fost creată bază de date pentru gestionarea și monitorizarea proiectelor de asistență externă și cele finanțate din sursele interne în sectorul dat.

Proiectul privind dezvoltarea conductei centralizate de apă Soroca-Bălți, susținut de BERD, BEI și FIV și proiectul de alimentare cu apă pentru 6 localități, susținut de Fondul Kuweitan au fost stopate.

Totodată, au fost realizate acțiuni ce țin de elaborarea actelor normative pentru susținerea implementării prevederilor Strategiei și conform planului de acțiuni 2014-2018, au fost elaborate și aprobate: Conceptul de regionalizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și Ghidul privind regionalizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, Ghidul pentru elaborarea Planului de Alimentare cu apă și sanitație în Republica Moldova, Ghidul pentru întocmirea Studiului de fezabilitate pentru proiectele de apă și apă uzată, Metodologia de prioritizare a proiectelor de infrastructură a sectorului alimentare cu apă și sanitație, Ghidul privind elaborarea Planului de afaceri pentru dezvoltarea companiilor apă-canal.

Elaborate 2 Studii de fezabilitate pentru crearea unui parteneriat public-privat privind extinderea apeductului Soroca-Bălți și estinderea apeductului Chișinău-Strășeni-Călărași, care actualmente este în derulare.

Elaborat Planul de alimentare cu apă și sanitație a raionului Ialoveni, care este un document de planificare a investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii de apă și sanitație pe termen lung, ceea ce va permite atragerea investițiilor după un program bine determinat și analizat pentru toate localitățile din acest raion.

A fost instituit organismul de reglementare în sectorul alimentare cu apă și sanitație prin extinderea responsabilităților Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE).

Modificările Hotărîrii de Guvern nr. 199/2014 privind aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) și elaborarea unui plan de măsuri pentru perioada următoare (2019-2023) va îmbunătăți situația actuală în sectorul de alimentare cu apă și sanitație prin întărirea capacităților autorităților publice locale și operatorilor apă canal, actualizarea cadrului normativ și construcția sistemelor de alimentare cu apă și sanitație în scopul realizării dreptului omului la apă și accesul echitabil la surse sigure de apă potabilă.

Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul dat nu transpune directivele Uniunii Europene, precum și nu a fost elaborat întru armonizarea legislației naționale cu prevederile aquis-ului comunitar.

Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul prevede actualizarea noțiunii "Sanitație", care este expusă în conformitate cu prevederile Protocolului privind Apa și Sănătatea la Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale, semnat prin Legea nr. 207-XVI/2005 pentru ratificarea Protocolului menționat. Această noțiune se referă și la serviciul acordat populației pentru colectarea și transportarea apelor uzate care nu pot fi evacuate în sistemul centralizat

de canalizare, tratarea nămolurilor și apelor pluviale în scopul prevenirii și excluderii poluării mediului.

Textul Strategiei se completează cu instituția nou creată "Agenția de Mediu", care este autoritatea administrativă subordonată MADRM, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile de activitate ce îi sînt încredințate, obținînd cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și alocațiile bugetare.

Se actualizează *Obiectivele specifice*, reieșind din viziunile strategice internaționale și bunele practici recomandate de experții, care au asistat ministerul în ghidarea elaborării și actualizării actul dat.

Îmbunătățirea managementului serviciilor publice de alimentare cu apă și sanitație se va reflecta din punct de vedere atît instituțional, cît și prin metode de operare, respectiv, implementarea principiului de regionalizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și sanitație prevede că, autoritățile administrației publice locale se vor asocia și coopera în scopul organizării și gestiunii în comun a acestor servicii pentru a obține venituri economice ("economii de scară") și o utilizare mai rațională a resurselor de apă, resurselor umane (de personal), materiale, tehnice și de investiții.

Planificarea și dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare va permite creșterea nivelului de acces a populației la servicii de calitate înaltă. Promovarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și de canalizare într-o abordare rațională/regională va optimiza costurile de investiții și cele de operare. Pentru a realiza acest lucru, unitățile administrativ-teritoriale se vor grupa și vor dezvolta un program de investiții comun, pe termen lung, pentru acoperirea cu infrastructură a tuturor localităților din regiune.

Armonizarea legislației naționale cu standardele comunitare în sectorul de alimentare cu apă și sanitație va asigura respectarea obligațiilor internaționale ale țării, inclusiv Agenda 2030 la Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 6 și Acordul de la Paris privind schimbările climatice. Dezvoltarea și includerea instrumentelor economice în actele normative naționale va permite o gestionare și susținere a obiectivelor documentelor de politici din domeniul apelor și sprijinul social acordat grupurilor vulnerabile și marginalizate prin respectarea dreptului și accesul la apă potabilă ca drept fundamental al omului. De asemenea aplicarea principiilor "poluatorul plătește" și "utilizatorul plătește" va permite de a proteja ecosistemele naturale, resursele de apă și sănătatea populației.

Planul de acțiuni pentru perioada ulterioară prevede:

Întărirea capacităților specialiștilor din sectorul alimentare cu apă și de canalizare și a autorităților administrației publice locale în scopul conștientizării principiilor de dezvoltare ale sectorului de alimentare cu apă și sanitație, inclusiv crearea operatorilor regionali.

Acțiuni de actualizare a cadrului normativ în sectorul alimentare cu apă și sanitație și reglementărilor economice în domeniul gestionării resurselor de apă cu referire la taxe, tarife, impozite, subvenții și accesul echitabil la apă.

Realizarea proiectelor investiționale pentru construcția/extinderea infrastructurii de alimentare cu apă și de canalizare.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acțiunilor planului se vor efectua în limita fondurilor mijloacelor bugetare și asistenței externe planificate. Surse financiare neacoperite se referă la acțiunile:

1. Elaborarea unui Plan Național de alimentare cu apă și sanitație pentru întreg teritoriul țării în sumă de 30 milioane lei, care urmează a fi negociate cu partenerii externi, care inițial au susținut elaborarea acestui plan și care solicită contribuția statului în sumă de 8,0 milioane lei.
2. Proiectarea și construcția stației de epurare a apelor uzate în or. Soroca în sumă de 120 milioane lei din bugetul public de stat, fiind inclus ca propunere în CBTM pentru anii 2020-2022 și fiind prevăzut în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind cooperarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului fluviului Nistru.
3. Elaborarea unui program tehnic și de investiții pentru implementarea cerințelor de epurare a apelor uzate urbane în sumă de 1,3 milioane lei, care a fost estimată de experții internaționali, luând în considerare practica internațională. această acțiune este necesar de a fi solicitată prin asistența partenerilor de dezvoltare externi, fiind obligatorie în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE.
Din bugetul public de asemenea este inclusă suma de 561,25 milioane lei, care va fi asigurată din FEN și suma de 290, 71 milioane lei asigurată de FNDR.

Suma estimată pentru finanțarea tuturor acțiunilor planului nou elaborat este de 3 491 320 mii lei, inclusiv 2 440 060 mii lei din surse externe, 159 300 mii lei surse neacoperite și 891 960 mii lei din bugetul public de stat.

Specialiștii ministerului vor desfășura activități legate de revizuirea cadrului normativ, desfășurarea de cursuri și seminare de instruire, campanii de informare privind politicile naționale de dezvoltare a sectorului de alimentare cu apă și sanitație, evaluarea proiectelor de regionalizare și elaborarea ghidurilor celor mai bune practici. Acest lucru se va face în cadrul activității curente și a bugetului anual al ministerului, precum și cu sprijinul experților proiectului "Consolidarea cadrului instituțional în sectorul apei", susținut de SDC și ADA și alți donatori.

Bugetul general al proiectului "Consolidarea cadrului instituțional în sectorul apei" constituie CHF 4'900'000, Contribuția Agenției Elvețiene de Dezvoltare și Cooperare: CHF 3'815'000, Contribuția Agenției Austriece de Cooperare: EUR

1'000'000. Durata primei faze a proiectului este 01.09.2015 -31.08.2019. actualmente este inițiată procedura de extindere a acestui proiect.

Spre exemplu, din acest proiect, pentru organizarea a 12 de seminare cu autoritățile publice locale cu tema "Regionalizarea serviciului – element cheie al politicii naționale de dezvoltare a sectorului de alimentare cu apă și de canalizare din Republica Moldova" va fi alocat un buget de 212 149,50 lei.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost aprobat la ședința secretarilor generali de stat, plasat pe pagina web a ministerului pentru consultarea opiniei publice cu părțile interesate.

Au fost recepționate avize de la Cancelaria de Stat, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Congresul Autorităților Locale din Moldova, nu a remis aviz Asociația „Moldova Apă - Canal”.

Proiectul actului urmează a fi remis pentru avizare repetată instituțiilor și părților interesate.

Secretar de stat

Iuliana CANTARAGIU